

# Apunts reforç Primeres Avantguardes

Síto: [Cursos IOC - Batxillerat](#)

Imprimido por: Invitado

Curso: Història de l'art (autoformació IOC)

Día: viernes, 11 de febrero de 2022, 19:51

Libro: Apunts reforç Primeres Avantguardes

## Descripción

Apunts reforç Primeres Avantguardes



# Tabla de contenidos

## **1. Context històric i cultural**

## **2. Característiques Primeres Avantguardes**

## **3. Arquitectura**

## **4. Arts plàstiques**

- 4.1. Fauvisme
- 4.2. Expressionisme
- 4.3. Cubisme
- 4.4. Futurisme
- 4.5. Abstracció pictòrica
- 4.6. Dadaisme
- 4.7. Surrealisme

## **5. Vídeos i webs ampliació Primeres Avantguardes**



# 1. Context històric i cultural

L'inici del segle XX fou marcat principalment per la política així com les conseqüències que aquesta va comportar en la resta de contextos:

## Context polític

Les lluites colonials, l'establiment de fronteres o la competència econòmica van ser alguns factors que van acabar de generar una situació de tensió entre els estats europeus que va desembocar finalment en **la Primera Guerra Mundial (1914-1918)**.

El context polític de l'inici del segle XX fou marcat per la Primera Guerra Mundial (1914-1918). Un cop acabada la guerra hi van haver-hi alguns aspectes socials, polítics o culturals que se'n va veure afectats:

- **Socialment** :van haver-hi canvis en el paper de la dona, adquirint un nou rol i van aparèixer noves modes provocant un relaxament social pel que fa a costums i moral. El fet que hi hagués tantes víctimes ja siguessin civils o militars va fer replantejar-se el valor de les vides humanes provocant un cert menyspreu.
- **Políticament**:
  - Es produeix la **caiguda dels tradicionals grans imperis** ( Rússia, Alemanya, Àustria-Hongria) alhora que sorgeixen els Estats Units com a nova potència políticomilitar. Concretament allà hi destaquen els anomenats "*feliços anys vint*" que van quedar truncats pel **crack de la borsa de Nova York l'any 1929**. Aquest, comportà posteriorment la gran depressió nord-americana i alhora agreujà més la mala situació econòmica dels països d'Occident que havia deixat la guerra.
  - Es genera un enfrontament ideològic mundial basat en tres eixos:
    1. **El comunisme liderat per la Unió Soviètica de Lenin i Stalin**
    2. **El feixisme liderat per Hitler a Alemanya i Mussolini a Itàlia.**
    3. **Democràcies liberals** ( tot i això entre les tres ideologies els intel·lectuals i artistes es van decantar per la primera o la segona opció).
 Aquesta situació genera la divisió del món en dos blocs principalment: el **Bloc Occidental** ( Estats Units) i el **Bloc soviètic** ( URSS) amb conseqüències tals com la **creació de l'OTAN** l'any 1949 ( Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord) o el **Pacte de Varsòvia** l'any 1955.
- Políticament el segle XX quedà marcat pel sorgiment del nazisme que tot i que sorgí democràticament provocà amb el rearmament militar d'Alemanya fets com l'**holocaust jueu** i la **Segona Guerra Mundial (1939-1945)** que juntament amb la **Guerra Civil espanyola (1936-1939)** van demostrar que la destrucció humana no té límits.



**Picasso. Guernica** ( 1937), oli sobre tela. Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid. El quadre, que representa el bombardeig del poble de Guernica ha passat a ser un dels símbols de la capacitat de destrucció que té l'home.

## Context cultural

El context de començaments del segle XX fou marcat per diversos avenços en camps com la ciència, el transport o les arts que van posar en entredit els paradigmes afirmats fins el moment en el que la representació de la realitat era la finalitat:

- Dins el camp de la ciència s'hi produeixen descobriments que obren noves línies d'investigació com les teories matemàtiques de Whitehead i Russell així com la **teoria de la relativitat d'Albert Einstein**.
- En psicologia destaquen les teories del subconscient de Sigmund **Freud** amb la creació del **psicoanàlisi** tot relacionant-lo a la sexualitat de les persones ( els aspectes sexuals es van incorporar com a temàtica per part dels artistes).
- Grans avenços en el camp de la comunicació, concretament en el transport.

- L'òptica o la **fotografia**, foren altres camps que van obrir camí a la nova experimentació.
- En el camp de les arts hi destaca el **cinema** que es va convertir en una indústria cultural independent amb novetats tals com el cinema sonor o les primeres escenes a color.
- En el camp literari hi destaquen autors com **Proust, Joyce o Kafka** així com **Stravinsky o Shönberg** en l'àmbit musical.



## 2. Característiques de les Primeres Avantguardes

Tot i que París fins continua sent la capital cultural de referència, altres centres artístics com Alemanya, Àustria, Rússia, Holanda o Nova York passen a ser **nous centres de creació artística** relacionats amb el sorgiment de **noves tendències "ismes"** que van marcar la primera meitat del segle XX.

Cronològicament les Primeres Avantguardes daten del amb el Fauvisme i Expressionisme tot trencant amb la representació tradicional que havia marcat l'art fins el moment. Com veurem més endavant nous moviments ( surrealisme, dadaisme...) **van anar apareixent de forma paral·lela** tot trencant amb el sistema i la representació acceptada fins aleshores. La Segona Guerra Mundial (1939-1945) fou la causa que aquest moviment de canvi arribés a la seva fi ja que molts artistes van haver de fugir cap als Estats Units.

Podem dir que les característiques generals de les Primeres Avantguardes són:

- El nom d'Avantguardes es relaciona amb la paraula francesa "*avant-garde*", que significa un destacament militar que avança en acció. Així doncs el terme fa referència a les tendències progressistes en diversos camps com la política o la cultura.
- **Primeres Avantguardes són doncs tots els moviments apareguts des del 1905 al 1945 que trencaven amb l'academicisme i els aspectes tradicionals fins el moment tot buscant la provocació tot experimentant a través de l'art.**
- Tots aquests moviments es van veure marcats pel context històric esfereïdor que es plasmà en la **negació** i destrucció de l'art tradicional entenent que l'art er una nov font d'inspiració, originalitat i experimentació.
- Les obres desprenen una llibertat total en composició i interpretació. Són **innovadores** en tots els sentits ( format, estil, materials...)



**Magritte. Això no és una pipa (1929)**, oli sobre tela. Country Museum of Art, Los Angeles. Un dels objectius de l'art de les Primeres Avantguardes fou trencar amb l'art tradicional i plantejar-se la revisió d'allà que fins el moment havia estat intocable, la imatge com a tal.

### 3. Arquitectura

---

Als inicis del segle XX rebutja els corrents historicistes i s'endinsa en un camí de transformació basat en la tècnica i el desenvolupament industrial. Paral·lelament al Modernisme primer va néixer l'anomenat *art-déco*, basat en la decoració geomètrica. Tot i això, davant d'aquesta nova tendència van sorgir diferents corrents arquitectònics que van qüestionar la importància de la decoració prioritzant la lògica constructiva. A continuació veurem alguns dels corrents que van desenvolupar-se. Per a una millor organització de la informació, s'ha optat per incloure els corrents arquitectònics en una estructura d'acordió. **Feu clic a la capçalera de cada missatge per mostrar o amagar el contingut.** Ex. *clicar Racionalisme o Funcionalisme*.

[Racionalisme o Funcionalisme](#)

[Organicisme](#)

[Arquitectura d'Avantguarda](#)



## 4. Les arts plàstiques de les Primeres Avantguardes

Per *primeres avantguardes* entenem els moviments artístics que van sorgir durant la primera meitat del segle XX principalment a París. Tots els moviments sorgits van influir-se mútuament i es van relacionar. Alguns d'ells van mantenir punts en comú tot creant grups, tot i això també va haver-hi lloc per a la individualitat. Alguns artistes van plasmar les seves idees a través de les seves obres artístiques però d'altres ho van fer a través de manifestos.

Gran part dels artistes van treballar d'un mode interdisciplinari, així doncs **la separació entre escultura i pintura va desaparèixer** tot generant de manera conjunta diferents "ismes" o tendències comunes. D'aquesta manera, el desenvolupament de la pintura i l'escultura de la primera meitat del segle XX (**des del començament de la centúria fins a la Segona Guerra Mundial 1939-1945**), és el període de les Avantguardes històriques, nomenades així per a distingir-les de les més actuals posteriors a la Segona Guerra Mundial.

Primer cal repassar quins factors històrics van influir en el desenvolupament d'aquestes tendències:

- La importància de la **segona industrialització**, que va suposar l'increment de les comunicacions i intercanvis comercials, genera una certa "globalització", també en la cultura.
- La **capitalitat de París** com a centre artístic a nivell mundial, pol d'atracció i punt de trobament dels diferents corrents artístics.
- La importància creixent del **marchand d'art** que provocarà una comercialització creixent de l'art.
- La influència de les **idees filosòfiques i científiques** (Shopenhauer=expressionisme, Freud=surrealisme, Einstein=cubisme, Nietzsche= art dels totalitarismes...)
- La profunda decepció que va causar la tragèdia de la Primera Guerra Mundial va influir en diversos col·lectius d'artistes.

### Trets generals de les Primeres Avantguardes

Podem afirmar que alguns dels trets generals de les primeres avantguardes són:

- Un **rebuig** general a l'**academicisme romàntic** i a l'impressionisme com a corrents ja superades.
- La **influència** de l'estètica **japonesa** (colors plans)
- Molts corrents artístics són **simultanis** i en general, de **poca duració** ja que molts evolucionen **donant pas a nous corrents**. Alguns artistes poden pertànyer a diversos corrents, depenent de la seva evolució constant.
- Alguns moviments formulen un "**manifest**" en el que exposen el seu ideari artístic, a vegades paral·lel al món literari.
- L'**ús del collage** consistent en introduir objectes (enganxar) formant part de la pintura.
- **Apareix l'abstracció**, recurs que prescindeix de la representació fidel de l'objecte (figuració) per a incidir en el color i el dibuix com a expressió màxima de l'art (l'art per l'art).
- Els canvis són com hem dit profunds i ràpids. Es basen en l'**experimentació** i es cerca la **innovació**.

\*Cal dividir la producció artística en dos apartats :

1) **FIGURACIÓ** ( quan la pintura representa un tema identificable) **Tendències figuratives:** futurisme, fauisme, dadaisme, surrealisme ( oníric i automàtic), expressionisme i nova objectivitat.

2) **NO FIGURACIÓ** ( quan no es pot identificar cap tema, abstracció...) **Tendències NO figuratives:** cubisme, orfisme, abstracció, suprematisme, neoplatonisme.

En **escultura** i dintre d'aquests conceptes generals cal fer alguna precisió:

- **Nous recursos** en el tractament de la matèria: soldadura acetilènica, martell mecànic...
- **Noves textures de la matèria i noves matèries:** planxa de ferro...
- **Introducció del moviment** com a element formal
- **Introducció del buit** com a element formal, no com a resultat de la forma de la matèria ( Moore, Gargallo...)
- En general **els corrents en escultura són paral·lels als de la pintura**.



## 4.1.Fauvisme

El corrent del Fauvisme, neix l'any 1905 i es considera el primer moviment d'avantguarda. L'origen del seu nom prové de la paraula francesa "fauves", feres i es relaciona amb l'ús que en van fer dels colors com veurem més endavant.

Aquest corrent es caracteritza per:

- El Fauvisme entén que el **color és l'element essencial** de l'obra pel que prescindeix de la llum i la profunditat. Treballen amb formes planes de color i la profunditat o espai venen donats pels mateixos colors.
- Els fauvistes doncs **apliquen de manera aleatòria el color en estat pur**.
- Es **trenca la tradició d'associar el color amb l'objecte representat** i s'aplica el color sobre la tela de forma violenta ( d'aquí la relació amb l'origen del seu nom). El color és independent de la forma o la figura, per això el color d'un cavall pot ser blau.
- Es dona prioritat a la **subjectivitat** de l'artista que no pas representar la realitat com a tal.
- Algunes de les influències que van rebre són entre d'altres el simbolisme o el postimpressionisme.

Els màxims representants d'aquest corrent són:

- **Henri Matisse**
- **Maurice Vlaminck**
- **André Dérain**
- **Georges Rouault**



A l'esquerra, **Matisse. L'habitació vermella** (1908), oli sobre tela, Museu de l'Hermitage, Sant Petersburg on es pot observar el domini del color vermell en l'obra.

A la dreta, **André Derain. Pont de Londres** (1906) oli sobre tela. Museum of Modern Art, Nova York.

## 4.2.Expressionisme

Ja a finals del segle XIX l'obra d'alguns artistes, especialment dels països nòrdics, reflecteixen la influència de la pintura expressionista de Van Gogh, especialment Edward Munch ("El crit") però el moviment de l'**Expressionisme** (1905) es concreta com veurem en dos grups alemanys: *Die Brücke* i *Der Blaue Reiter*. El corrent de l'Expressionisme sorgeix doncs l'any 1905 a Dresden, Alemanya.

Aquest corrent es caracteritza per:

- Els artistes expressionistes volen reivindicar una estètica basada en l'emoció enfront a la racionalitat de les formes a partir de figures i colors agressius.
- Estètica basada en l'espontaneïtat.
- Plasmació en les seves obres d'una posició ètica dels artistes davant del món. Els expressionistes plasmen en les seves obres una visió crítica del context que va presagiar l'inici de la Primera Guerra Mundial.
- Ús de la línia trencada, corba.
- Esquematització de les formes aportant agressivitat i angoixa a les obres representades.
- Ús de colors contrastats. Ús freqüent del color negre o gris i un cert dramatisme.
- Algunes de les influències que va rebre són la filosofia nihilista de Nietzsche, Van Gogh així com Munch o l'art negroafricà.

Dins el corrent expressionista hi distingim dos grups:

- **Die Brücke ("El Pont")**: neix a Dresden l'any 1905. Artistes que formen part d'aquest grup són Ernst Ludwig **Kirchner**, Emil **Nolde** i Eric **Heckel**.
- **Der Blaue Reiter (el Genet Blau)**: constituït a Munic l'any 1910-1911, aquest grup es caracteritza per una tendència més lírica que l'anterior amb uns colors no tan agressius. Ús de colors complementaris més suaus. Artistes que destaquen en aquest grup són Franz **Marc**, August Macke, Vasili **Kandinski** o Paul **Klee** (els dos últims van evolucionar cap a l'abstracció).
- Derivada de l'Expressionisme sorgeix una tercera etapa (que no grup): la **Nova objectivitat** (1920) que recull la decepció per la duresa de la Primera Guerra Mundial i les condicions sociològiques del poble alemany. Dintre de la figuració treballa amb imatges dures i esfereïdores amb deformacions que accentuen l'expressivitat tot denunciant l'horror de la guerra i les seves conseqüències. Tots aquests artistes van patir persecució per part del nazisme que el considerava un art degenerat. Aquests artistes, no van crear grup, si no que tenien uns objectius comuns però no la línia estilística. Artistes que destaquen dins aquest corrent són: **Dix**, **Beckman**, **Kokoschka** (amb figuracions humanes turmentades gotesques) o **Schiele** (més intimista i personal).



A l'esquerra, **Marc. El somni** (1912), oli sobre tela. Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid. En ella s'hi veu la visió amable del grup expressionista "el Genet Blau". A la dreta, **Kokoschka. L'esposa del vent** (1914), Kunstmuseum, Basilea.

## 4.3.Cubisme

L'aparició del cubisme es relaciona amb l'obra de Picasso *Les senyoretes del carrer d'Avinyó*, el 1907.

Aquest corrent es caracteritza per:

- Intenta plasmar la **tridimensionalitat** en un pla bidimensional.
- Les formes recognoscibles passen a ser secundàries.
- Pel que fa als colors, deixen d'usar els colors que corresponen a la realitat per plasmar la seva obra amb una **gamma de grisos, marrons i blaus**.
- **Representació geomètrica** de l'espai de formes conegudes com persones, fruites, instruments musicals...en plans interrelacionats.
- Recerca de la simultaneïtat dels punts de vista d'un mateix objecte.
- El corrent cubista va rebre influència de Cézanne així com de l'art primitiu.

Dins del moviment del Cubisme hi podem diferenciar dues etapes:

- **Fase analítica o cubisme analític** (1907-1911): s'intenta crear simultaneïtat amb l'ús de diversos angles per crear tridimensionalitat. Usa colors càlids ( castanys, ocre, color beix) i tonalitats fredes ( blaus i grisos)
- **Fase sintètica o cubisme sintètic** (1911-1914): recerca de plans més amplis per sintetitzar formes més complexes. Ús de colors més vius. En aquesta fase apareix el collage, en el qual s'utilitzen diversos materials tals com diaris, fustes...enganxats a la pintura.

Els màxims representants d'aquest corrent són:

- **Pablo Ruiz Picasso** ( amb la seva obra *Les senyoretes del carrer d'Avinyó* es dona per iniciat el corrent)
- **Georges Braque** ( juntament amb Picasso inspiradors del Cubisme)
- **Pablo Gargallo**



A la dreta, **Picasso. *Les senyoretes del carrer d'Avinyó*** (1907), oli sobre tela. Museum of Modern Art, Nova York. El quadre marca l'inici d'una nova visió artística que provocà la ruptura de l'amistat entre Picasso i Matisse. A la dreta, **Braque. *El Portugués*** ( 1911), Kunstmuseum Basilea. En ell s'hi aprecia la tècnica del collage amb lletres.

Dins el grup d'artistes cubistes hi destaquen d'altres com: Léger, Juan Gris, Blanchard...que més tard evolucionaren a l'**Orfisme** corrent que comença a desdibuixar la figura o simplement substituir-la per elements geomètrics coloristes. Aquesta tendència evoluciona cap a l'Abstracció.

En **escultura** destaquen amb formes cubistes i independents Laurens i Lipchitz. Altres autors destacats foren **Manolo Hugué**, Pau **Gargallo**, Juli González o **Bràncusi**.



A la dreta, **Gargallo. El profeta** (1933), bronze. Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid. A la dreta, **Juli González. La Montserrat** (1937), plantes de ferro soldat. Stedelijk Museum Amsterdam.

## 4.4. Futurisme

La publicació del *Primer manifest futurista* l'any 1909, a Itàlia per part del poeta Marinetti, va marca l'inici del Futurisme. El corrent, plantejava la negació de l'estètica tradicional per abocar-se a les novetats procedents del progrés, especialment industrial. Per a ells qualsevol objecte industrial era més bell que una obra clàssica. Bascula entre la figuració i la no figuració amb obres que reflecteixen la influència del cubisme sobretot quan pretén plasmar temes com el moviment o la velocitat.

Aquest moviment es caracteritza per:

- **Exaltació de la modernitat** ( maquinària, tècnica...) enfront al passat.
- S'apliquen els principis de simultaneïtat del cubisme però per captar el moviment, el que s'anomena *Simultaneisme*: tècnica que repeteix les imatges de manera superposada per crear el més semblant a una seqüència filmica.
- Ús de colors vius i variats.
- Alguns autors l'anomenen,  *cubisme dinàmic*.

Els principals artistes futuristes són:

- **Humberto Boccioni**
- **Giacomo Balla**
- **Carlo Carrà**

Derivat del futurisme, sorgí la Pintura Metafísica, un corrent pictòric que recreava la realitat de manera inquietant a partir de representacions fantàstiques, espais inventats per descobrir allà que és imprevisible del pensament. Hi destaquen autors com **De Chirico, Carrà i Morandi**.



**Giacomo Balla: Nena corrent al balcó** ( 1912), Galleria d'Arte Moderna, Milà. En ella s'hi pot observar la tècnica del simultaneisme on l'artista pretén representar el moviment continu del ser humà. A la dreta, **Boccioni. Formes úniques de continuïtat en l'espai** (1913), bronze. Museum of Modern Art, Nova York. Els futuristes tenien com objectiu la representació del moviment i la velocitat.

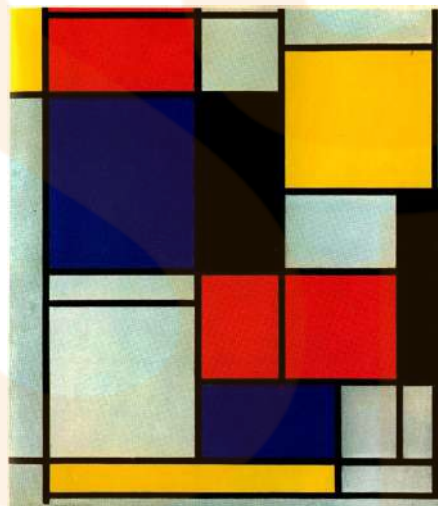
## 4.5. Abstracció pictòrica

Fins el moment tots els *ismes* fossin anteriors o paral·lels havien mantingut la figuració de la realitat. L'**Abstracció pictòrica** doncs és el moviment **no figuratiu** més rupturista del segle XX.

El primer pas però cap a l'abstracció fou l'any 1910 quan **Kandinsky**, abandonant la figuració, va iniciar una recerca de la musicalitat a partir dels colors i els moviments traçats. Kandinsky volia influir en l'ànima dels espectadors a partir de l'harmonia creada entre les formes i els colors. Kandinsky en el seu llibre *Sobre l'espiritualitat en l'art i en la pintura en especial* (1912), va intentar descriure les emocions que pots crear una composició pictòrica no figurativa. Segons ell, les línies i els colors poden comunicar una impressió estètica com les harmonies fan a la música. Més tard, en una altra obra *Punt i línia sobre el pla* (1926), explica com únicament calen línies rectes i corbes ( punts) amb una combinació cromàtica per poder plasmar una composició pictòrica.

**L'Abstracció** (1910) que elimina totalment la figuració de l'objecte i utilitza únicament formes i colors, derivà en diferents corrents abstractes:

- En el **Constructivisme** ( 1913), que insistia en la funció utilitària de l'art. Fomenta juntament amb el Suprematisme, l'ús de la geometria ( quadrat, cercle, triangle) com a expressió formal.
- L'abstracció també deriva en el **Suprematisme** (1915) a Rússia, que proposa el predomini absolut de la sensibilitat plàstica derivada de l'abstracció. Com en el constructivisme, destaca l'ús de la geometria ( quadrat, triangle i cercle) com a expressió formal.
- A Holanda deriva en el **Neoplatonisme** (1917) de tendència intel·lectual, amb formes geomètriques regulars i l'ús dels colors primaris i neutres ( blanc, negre i gris). En aquesta corrent hi destaca Piet **Mondrian** i **Théo van Doesburg**. Els artistes neoplasticistes van simplificar les formes per arribar als components fonamentals ( línies, cubs, colors primaris- vermell, groc, blau- així com neutres- blanc i negre- Intentaren eliminar tot allò superflu ( com les figures) deixant l'estructura.



A l'esquerra, **Kandinski. Composició IV o Batalla** (1911), oli sobre tela. Kunstammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf ( Alemanya). A l'esquerra, **Mondrian, Tableau II** (1921-1925), oli sobre tela. Col·lecció Max Bill, Zuric.

## 4.5.Dadaisme

Entorn el 1916 amb el context de l'esclat de la Primera Guerra Mundial alguns artistes es van refugiar a Suïssa ( neutral). **Tristan Tzara** poeta romanès i artífex del moviment juntament amb altres artistes refugiats van crear les bases del moviment dadà en les seves trobades en el cafè Cabaret Voltaire de Zurich. El nom de Dadaisme va sorgir com a conseqüència de l'atzar a l'obrir un diccionari per la lletra "d".

Les característiques del Dadaisme són:

- **Investigació de l'absurd** en el món i en l'art.
- Visió nihilista i destructiva. S'intenta desprestigiar l'art tradicional i crear un art nihilista, absurd sorgit per les emocions de desencís sorgides per l'autodestrucció de l'home a través de les guerres.
- La funció de les obres dadaistes era la de **fer reaccionar l'espectador** per tal que es qüestionés els límits artístics. Les obres tenen un to provocador.
- Obres sense intencionalitat estètica, de fet es consideren un moviment "**antiartístic**".
- **Descontextualització dels objectes.**
- El moviment dadà es desenvolupà a Alemanya ( Berín, Hannover...) tot i que s'expandí a París o Nova York gràcies a la ràpida difusió de les publicacions en revistes.

Els artistes més representatius del moviment dadaista són:

- **Marcel Duchamp** amb els *ready-made* que no pretenien ser una obra d'art si no una reflexió sobre els límits de l'art, un "antiart reflexiu"
- **Francis Picabia**
- **Kurt Schwitters** amb els merzbilders
- **Jena Arp**
- **Max Ernst**



A l'esquerra, **Duchamp. Roda de bicicleta** (1913), roda de bicicleta i tamboret. Col·lecció particular, Milà. A l'esquerra, **Marcel Duchamp. La font** (1917) Centre Georges Pompidou, París. Amb els *ready-made* o objectes ja fabricats, Duchamp volia demostrar que una obra d'art es podia fer a partir de qualsevol objecte.

## 4.7.Surrealisme

A partir de 1920, apareix un nou corrent d'avantguarda, el **Surrealisme**, un altre moviment que s'oposava a la representació de la realitat tal com era. L'any 1924, el poeta francès André Breton va publicar un manifest *Manifeste du surréalisme*, amb influència dadaïsta i freudiana.

- El terme surrealista "*per sobre la realitat*", designa doncs aquest art que hereta les imatges inquietats de la pintura metafísica i afegeix el concepte d'*automatisme*. L'automatisme consistia en el procés en el que es realitzen obres a partir de l'expressió lliure, ràpida i sense control per part de la raó.
- Pels surrealistes, el subconscient és que ha de dirigir una obra ja que aquest va més enllà de la realitat que es pot palpar.
- S'intenta donar forma plàstica al món del subconscient, al somnis ( reivindicació de l'art infantil).

Dins el corrent surrealista, el moviment va seguir dues vies:

- **1. Abstracció surrealista o corrent automatista**

Dins aquesta via, l'artista plasma la seva obra a partir de símbols abstractes, sorgits de l'inconscient o de l'atzar...es representen de manera ràpida.

Els màxims representats van ser:

- **André Masson** que treballà l'automatisme pictòric. Traços aleatòri ( sense mirar el suport pintat).
- **Joan Miró**: Tot i formar part del grup d'artistes surrealistes va tenir a l'abstracció. Va conservar el sentit de la figuració a partir dels símbols i signes personals. Posteriorment evolucionà cap al cubisme.



**Miró. Interior holandès I** (1928), oli sobre tela. Museum of Modern Art, Nova Yor. Miró creà un món particular a partir de la seva realitat amb símbols propis, colors vius i purs-

- **2. Surrealisme oníric:**

Dins aquest corrent surrealista, l'artista representa inquietuds del món dels somnis segons la representació figurativa. Els màxims representants van ser:

- **Max Ernst**: que va representar les seves obsessions personals en les seves obres.
- **René Magritte**: amb un gran domini tècnic i una gran poesia que fa dubtar d'allò evident.
- **Salvador Dalí**: Elaborà el *mètode parnoicocrític*, on associava les seves paranoies a imatges sobtades a la seva ment a partir de somnis o visions de la realitat. El seu domini tant de dibuix com de la tècnica van permetre-li realitzar grans obres i ser el referent del moviment surrealista.





A l'esquerra, **Magritte. La clau dels camps** (1936), Museo Thyssen-Bornemisza, Madrid. A la dreta, **Dalí, El gran masturbador** (1925), oli sobre tela. Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid.

Dins del grup surrealista destacaren com:

- **Giorgio de Chirico:** va crear la pintura metafísica de paisatges rbanos amb perspectives extremes i elements clàssics descontextualitzats.
- **Marc Chagall:** amb visions oníriques de records de la infància
- **Frida Kahlo:** amb la recreació d'un món molt particular alhora que angoixant. La seva obra es troba a cavall del surrealisme i el realisme social.
- .Altres artistes a destacar en escultura són **Henry Moore, Jean Arp** o **Alberto Giacometti**.



A l'esquerra, **De Chirico. Misteri i melangia en el carrer** (1914), oli sobre tela. Col·lecció particular. En l'obra s'aprecien les imatges inquietants i la distorsió de les lleis de la perspectiva. A la dreta, **Frida Kahlo. El marxisme sanarà els malalts**, 1954 oli sobre tela. Museo Frida Kahlo (Coyoacán, D.F. Mèxic).

En les següents pàgines webs podeu visualitzar art dels moviments de les Primeres Avantguardes:

**Llistat pàgines web art sobre les Primeres Avantguardes:**

- [MOMA de Nova York](#)
- [Museo Centro de Arte Reina Sofía](#)
- [Centre Pompidou de París](#)
- [Guggenheim Museum Nova York](#)

